

© GEODETSKI INŠTITUT SLOVENIJE

••• Turistično kulturno društvo Kanomlja •••

031 341 409 • 041 919 431 • tdkkanomlja@gmail.com • www.tkd-kanomlja.si

••• Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija •••

05 37 20 180 • info@icra.si • www.icra.si

••• Občina Idrija •••

05 37 34 500 • obcina.idrija@idrija.si • www.idrija.si

••• TIC Idrija •••

05 37 43 916 • tic@visit-idrija.si • www.visit-idrija.si

Pričujoča publikacija je na voljo v elektronski obliki na spletni strani

www.praticons.com in www.icra.si

Izdal in založil: ICRA d.o.o. Idrija

Jezikovni pregled: Mateja Bizjak, Jaka Čibej, Vir fotografij: Marko Šinkovec, Lenka Grošelj

Oblikovanje: Jani Peterneš, Tisk: Unitis, d.o.o., Naklada: 4.800

Kraj in datum izdaje: Idrija, april 2015

Vsebina publikacije ne odraža nujno uradnega stališča Evropske unije.

Za vsebino publikacije je odgovorna izključno Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija.

Partnerji v projektu:

(LP) Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Storia e Tutela dei Beni Culturali, Univerza v Novi Gorici - Program ETKAKD, Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija, Dipartimento di Scienze Economiche e Statistiche - Università degli Studi di Udine, Občina Idrija, Soprintendenza per i beni architettonici e paesaggistici del Friuli Venezia Giulia,

Projekt "PratiCons - Prakse Konservatorstva Arhitekturne dediščine" je sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija - Italija 2007 - 2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev.

Progetto »PratiCons - Pratiche Di Conservazione Del Patrimonio Architettico« finanziato nell'ambito del Programma per la Cooperazione Transfrontaliera Italia-Slovenia 2007-2013, dal Fondo europeo di sviluppo regionale e dai fondi nazionali.

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

Ministero dell'Economia
e delle Finanze

Prakse konservatorstva arhitekturne dediščine

2007-2013
cooperazione territoriale europea
programma per la cooperazione
transfrontaliera
Italia-Slovenia
evropsko teritorialno sodelovanje
program čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italija

Domačija Šturmajce

Doživite dediščino naših prednikov.

Investiamo nel
vostro futuro!

Nalozba v vašo
prihodnost!

www.ita-slo.eu

Progetto cofinanziato dal Fondo europeo di
sviluppo regionale
Projekt sofinancira Evropski sklad
za regionalni razvoj

Domačija Šturmajce se nahaja v Gorenji Kanomlji v Občini Idrija. Dolina Kanomljice je pogreznjena med Vojskarsko in Krniško planoto v smeri tektonske prelomnice – znanega Idrijskega preloma. Prva pisna omemba Kanomlje sega v leto 1335, ko je oglejski patriarh ozemlje podaril v fevd čedajski plemiški družini. Omenjenih je tudi deset kmetij v Kanomlji. Glede na njeno lego ob pomembni romarski poti iz doline Kanomljice čez Trnovski gozd na Goriško je velika verjetnost, da je bila ena od njih tudi samotna, a mogočna domačija premožnejšega kmeta, imenovana Šturmajce. Kot odličen primer ohranjene kulturne dediščine je bila leta 1986 zavarovana kot kulturni spomenik lokalnega pomena.

Notranjost in okolica domačije s pripadajočimi poslopji, travniki, sadovnjaki in njivami sta dobro ohranjeni in predstavljata pomemben etnološki spomenik na tem območju.

Nekdaj je samooskrbna domačija obsegala več kot 100 hektarov zemlje v celku, na začetku 20. stoletja pa se je posestvo začelo deliti. V Šturmajcah je pred prvo svetovno vojno živel

in delalo okoli 70 ljudi. Do danes so se ohranili pomembni funkcionalni deli kmetije, kot so kašča, kozolec toplar, hlev, pojišče, stelnik, travniki, visokostebelni sadovnjak s starimi sortami sadnega drevja itd., kar je izjemnega pomena ne samo v lokalnem okolju, temveč tudi v slovenskem merilu. V preteklosti so kmetijto sestavljale še hiše za goste, pajštva, kovačija, mlin in zemljanke, ki jih danes ni več.

Z družbeno-ekonomskimi spremembami se je spremenil tudi način življenja. Ljudje so odhajali, na domačiji pa danes živita še Julijan in Milka Petrič, ki sta po potresu leta 1976 v neposredni bližini zgradila novo hišo in imata največ zaslug, da je hiša ohranila videz kmečke hiše iz prve polovice 20. stoletja.

Hiša je do danes ohranila svoj prvotni videz in arhitekturno zasnovo. V pritličju so ohranjene črna kuhinja, hiša kot osrednji prostor z veliko pečjo in lepim rezljanim stropom, kamra, veža in kleti. Dobro so ohranjeni predmeti in orodja, ki so jih nekoč uporabljali pri vsakdanjih opravilih na kmetiji. V zgornjem delu so bili spalni in bivalni prostori za širšo družino oziroma gostove. Notranjost domačije omogoča doživljanje in spoznavanje nekdanjega načina življenja in zgodb njenih prebivalcev.

Zunanost hiše krasijo čudovite kmečke freske, ki naj bi jih leta 1802 naslikal ljudski umetnik Frančišek Kobau. Figuralne kompozicije so naslikane na osrednjem zatrepnem pročelju, kjer si sledijo motivi Križanega, Božjepotne Device Marije in prizor iz legende o svetem Antonu Padovanskem (Priča iz pekla), ter na vhodnem pročelju, kjer naj bi bila po ustnem izročilu upodobljena sveti Florijan in sveta Neža. Poslikani so tudi vogali hiše (šivani robovi), poslikan je venec, ki teče pod napušči hiše, nad okni pa so naslikani cvetlični šopki.

Kmetija ponuja doživetja in pritegne obiskovalca zaradi krajine, v kateri so generacije stoletja trajnostno gospodarile, zgodbe, svoje notranjosti, fresk na njenih zidovih in njenega spreminjanja skozi čas.

Projekt PratiCons je prispeval k razvoju čezmejnega sodelovanja pri izboljšanju pristopov k varovanju in obnovi stavbne dediščine. V okviru projekta je Občina Idrija domačijo Šturmajce odkupila in jo uporabila kot pilotni objekt za praktični preizkus trajnostnih

praks in tehnologij konservatorstva, ki smo jih razvijali v okviru projekta. Izvedena so bila konservatorsko-restavratorska dela na fasadi (restavriranje poslikanih površin in rekonstrukcija ter dopolnitev manjkajočih dekorativnih arhitekturnih elementov na fasadah objekta) ter v osrednjem bivalnem prostoru objekta (sanacija lončene kmečke peči).

Namig za obiskovalce

Domačija Šturmajce je odprta za obiskovalce. Podajte se doživetjem naproti po poti kulturne in naravne dediščine Kanomlje.

Domačija Šturmajce
Gornja Kanomlja 43
Spodnja Idrija